

Miljø- og Fødevareministeriet
Departementet

Regeringens plastikhandlingsplan

DAKOFA, d. 15. januar 2019

Anne Harborg Larsen

Kort om plastik

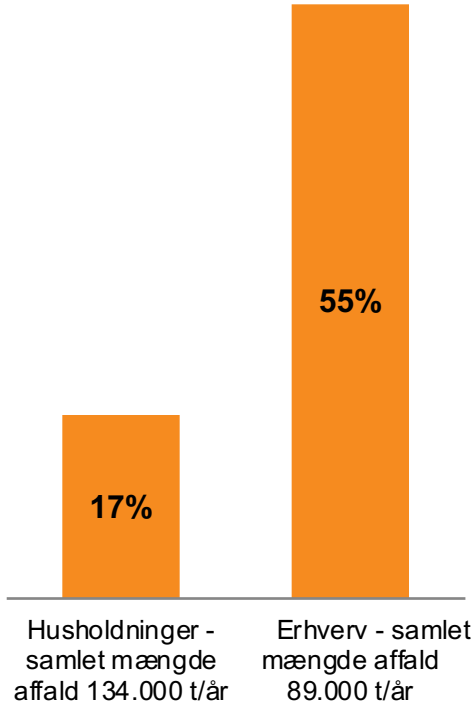
Gevinster:

- Holdbart, let, multifunktionelt
- Reducerer f.eks. madspild og brændstofforbrug til fragt
- Intet andet materiale med de samme egenskaber og fordele

Udfordringer:

- Stort forbrug af fossile ressourcer
- Forbrænding fremfor genanvendelse
- Plastik i naturen
- Mikroplast (primær og sekundær)
- Manglende viden – også om alternativer

Grad af genanvendelse - emballageaffald

Global plastikproduktion

1950 | **1,7 mio.**

2014 **311 mio.**

2050 **1,2 mia.**

Regeringens vision: et cirkulært plastikforbrug

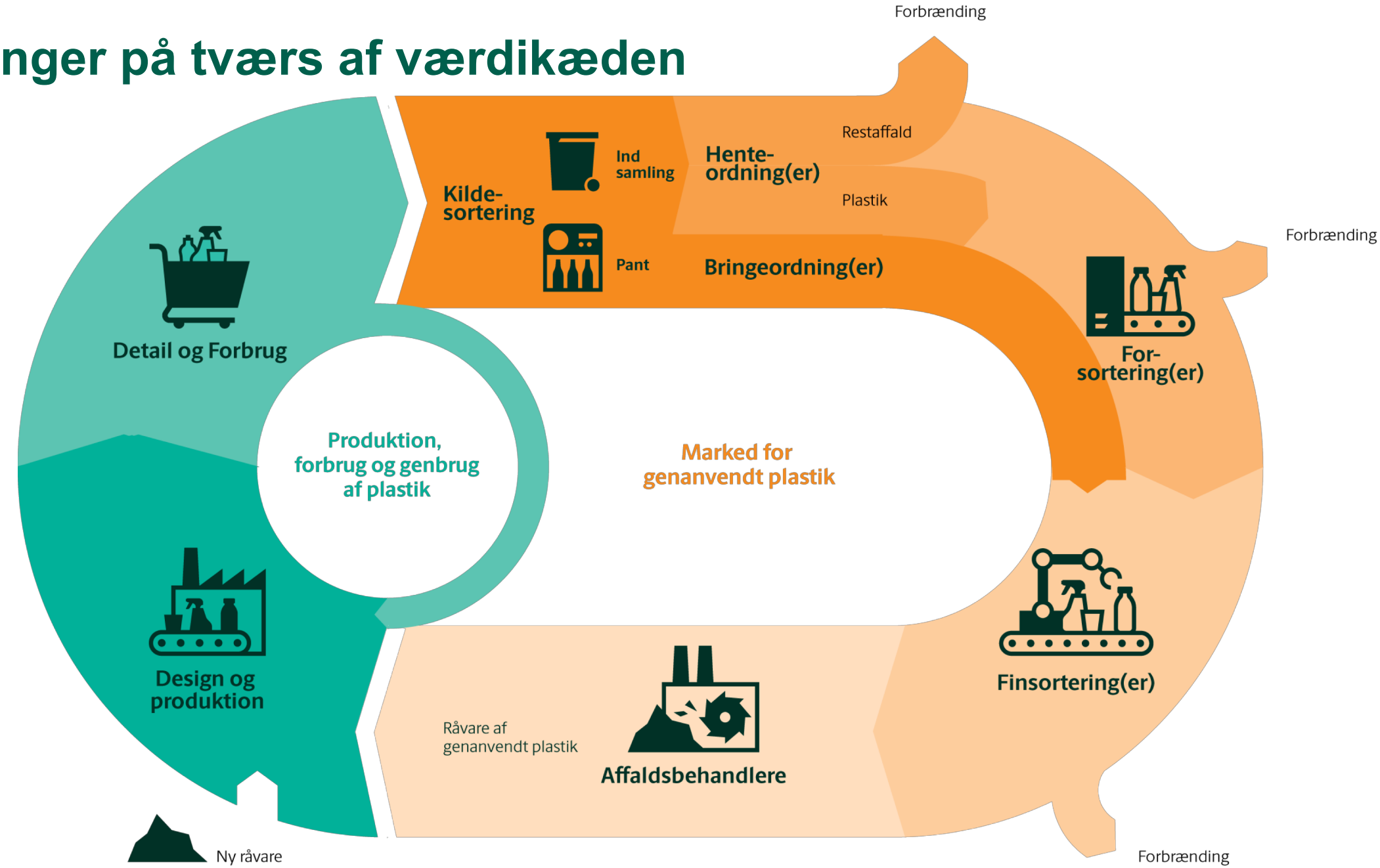
Kort fortalt:
Danmark skal have et mere cirkulært forbrug af plastik. Det betyder, at plastikprodukter designes til genbrug og genanvendelse og ikke indeholder skadelige kemikalier.

Det betyder, at vi kun skal bruge plastik, hvor det er nødvendigt og at det er slut med plastikaffald i naturen.

Det betyder, at plastikaffald indsamles og genanvendes til nye produkter igen og igen.

EU-mål:
Genanvendelse af plastikemballage: 50 % i 2025 og 55 % i 2030.

Løsninger på tværs af værdikæden

Regeringens plastikhandlingsplan

1. Løsninger skal findes på tværs af værdikæden
2. Ansvar fra vugge til vugge
3. Øg genanvendelsen af plastik fra husholdningerne
4. Danskerne skal ramme skraldespanden
5. Brug plastik med omtanke
6. Træf beslutninger på et oplyst grundlag
7. Et indre marked for cirkulær plastik
8. Global udfordring kræver fælles løsninger

Løsninger skal findes på tværs af værdikæden

1.

Nationalt plastikcenter - samlingspunkt for den danske plastikindsats. Bl.a.:

- Opbygge viden om plastik og formidle til borgere og virksomheder
- Sektorsamarbejder
- Vejlede virksomheder i omstilling til cirkulært plastikforbrug
- Kortlægge barrierer for genbrug og genanvendelse af plastik i Danmark
- Udvikle designmanualer for plastik, så plastikprodukter designes til genbrug og genanvendelse

2.

Analyse af Danmarks plastikforbrug

- Plastikmængderne i Danmark kortlægges mere detaljeret, anvendes bl.a. til at prioritere fokusområder for det nationale plastikcenter.

3.

Kortlægning af udviklings- og forretningspotentialer for danske plastikvirksomheder

4.

Prioritering af forsknings- og teknologiudviklingsmidler

Ansvar fra vugge til vugge

Der er en voksende bevidsthed om plastik i danske virksomheder, som bør udnyttes.

5.
Sektorsamarbejder indenfor fx landbrug, byggeri, restaurations- og detailbranchen

- Fokus på at realisere potentialer for mere genbrug og genanvendelse af plastik igennem aktivt samarbejde i værdikæden.

6.
Pant- og retursystemet udvides med pant på juice og saft fra 1. januar 2020

- Yderligere 52 mio. emballager genanvendes via pant- og retursystemet om året. Størstedelen af disse er plastik-emballager.

7.
Udvidet producentansvar for emballage fra 1. januar 2025

- Producentansvaret skal fremme miljørigtigt design af emballager samt sikre at emballage genbruges og genanvendes.

Øg genanvendelsen af plastik fra husholdningerne

Der i dag et uensartet indsamlingssystem, hvor hver kommune selv sammensætter indsamlingsordningerne for plastikaffaldet fra husholdninger og fastsætter egne sorteringskriterier.

8.

Standarder for sortering og indsamling af plastikaffald

- Indsamlingsordninger og sorteringskriterier for plastikaffald fra husholdninger standardiseres i hele landet.

Danskerne skal ramme skraldespanden (1)

Mængden af affald i naturen og udgifterne til at holde rent skal reduceres markant. At smide affald i naturen er dyrt – både for naturen og for fællesskabet.

9.

Danmark støtter EU-Kommissionens engangsplastik-direktiv

- Engangsplastik-direktivet reducerer forbruget af de plastiktyper, der ofte ender i naturen

10.

National informationskampagne for at reducere affald i naturen

- Landsdækkende flerårig kommunikationsindsats for at forebygge og reducere mængden af affald i naturen

11.

Pulje for lokale initiativer til rengøring af de danske strande for plastikaffald

- Kommunikationsindsatsen suppleres med en 4-årig tilskudspulje med tilskud til lokale frivillige initiativer til at rengøre de danske strande for plastik og andet affald.

Danskerne skal ramme skraldespanden (2)

12.

Forbud mod ikke-nedbrydelige haglskåle i ammunition

- Brug af hagl-skåle af plastik, som ikke kan nedbrydes i naturen, skal forbydes. Til brug for udarbejdelse af et forbud udvikles en kravspecifikation for bionedbrydelighed under danske naturforhold

13.

Undersøgelse af spøgelsesnet i danske farvande og metoder til oprensning

- Omfanget af spøgelsesnet (efterladt fiskegrej) i danske farvande kortlægges, og der afprøves metoder til effektiv oprensning, samt vejledning til fiskerne om, hvordan tab af fiskeredskaber kan forebygges

Brug plastik med omtanke (1)

Nogle plastikprodukter er bedre end andre. Og nogle plastikprodukter bruger vi alt for mange af. Det skal være nemt og sikkert at tage det gode plastikvalg. En del af problemet i dag er, at det er uklart, hvad det gode plastikvalg er.

14.
Forbud mod uddeling af gratis bæreposer med hank

- Gratis udlevering af bæreposer med hank i detailhandlen forbydes. Forbuddet vil gælde alle typer af bæreposer med hank, så forbrugerne motiveres til at reducere forbruget.

15.
Forbud mod tynde plastikbæreposer med hank

- Brug af tynde plastikbæreposer forbydes. Forbuddet vil ikke gælde fx fryseposer, affaldsposer og rulleposer til frugt og grønt i supermarkederne, da disse har en fødevare-hygiejnefunktion.

16.
Danskernes bæreposeforbrug skal halveres inden 2023

- Der indgås en frivillig aftale mellem miljø- og fødevareministeren, Dansk Erhverv, COOP og andre relevante butikskæder om at arbejde for en halvering af bæreposeforbruget i 2023.

Brug plastik med omtanke (2)

17.
Udvikling af krav om reduktion af engangsplastikforbrug ved større arrangementer

- Kortlægning af kommunernes muligheder for at regulere engangsplastikforbrug i forbindelse med godkendelse af afholdelse af større arrangementer.
- Idékatalog over mulige tiltag, som kan anvendes til at reducere engangsplastikforbrug. Dette kan fx være opsætning af vandfontæner ved større events.

18.
Analyse af emballageafgiften på engangsservice for at reducere plastikforbrug

- Emballageafgiften på engangsservice skal kun differentieres efter materialetype, hvis det er miljømæssigt fornuftigt. For at afdække dette udarbejdes der en række livscyklusanalyser af alternativerne til engangsservice af plastik.

19.
Forbud mod tilsætning af mikroplast i kosmetiske produkter

- Bevidst tilsætning af mikroplast i kosmetikprodukter, der vaskes af (rinse-off), forbydes. Beslutningsoplæg om, hvorvidt bevidst tilsat mikroplast også kan forbydes nationalt i øvrige kosmetiske produkter (leave-on produkter).

Træf beslutninger på et oplyst grundlag (1)

På en række områder er der behov for mere viden om plastik-udfordringen, før der kan peges på de rigtige løsninger.

20.

Nationalt forsknings- og innovationsnetværk om mikroplast

- Erfaringsudveksling og synergi mellem de mange forskellige forskningsprojekter om mikroplast, som gennemføres nationalt og internationalt.
- Tilknyttes det nationale plastikcenter

21.

Vidensopbygning om mikroplast i spildevandsslam

- Kortlægning af mikroplast i spildevandsslam, herunder hvilken miljøpåvirkning dette medfører, når det spredes på landbrugsjord.

22.

Vidensopbygning om mikroplast fra kunstgræsbaner og alternativer

- Kortlægning af mængden af mikroplast som spredes fra kunstgræsbaner til det omgivende miljø
- Undersøgelse af mulige alternativer til brug af dækgranulat.

Træf beslutninger på et oplyst grundlag (2)

23.

Vidensopbygning om fordele og ulemper ved biobaseret og bionedbrydelig plastik

- De miljømæssige og samfundsøkonomiske effekter ved brug af biobaseret plastik i stedet for fossilt-baseret plastik skal kortlægges. Det skal desuden kortlægges i hvilket omfang bio-nedbrydeligt plastik kan bio-nedbrydes under danske naturforhold.

24.

Kortlægning af PVC-produkter på det danske marked og substitutionsmuligheder

- Mængder, typer og forbrug af PVC på det danske marked kortlægges, herunder graden af genanvendelse og mulighederne for substitution med andre plastiktyper.

Et indre marked for cirkulær plastik

Danmark kan ikke løse udfordringerne med plastik alene. Hvis der for alvor skal skabes et marked for genanvendt plastik, skal det som minimum ske på europæisk plan, hvor der kan skabes en efterspørgsel i stor skala. Det samme gælder reguleringen af kemiske stoffer i plastik, som også løses mest effektivt på EU-niveau.

25.

Fælles krav til design for genanvendelse

- Regeringen vil arbejde for, at der på EU-niveau stilles krav til design og produktion af plastikprodukter, så de designes til genbrug og genanvendelse og uden problematiske stoffer, der hindrer genanvendelse.

- Regeringen vil arbejde for, at der i EU laves kvalitetsstandarder for genanvendt plastik for at fremme høj kvalitet i plastikgenanvendelsen og øge andelen af genanvendt plastik i nye produkter.

Global udfordring kræver fælles løsninger

På globalt plan ender der hvert år mellem 4 og 12 millioner tons plastik i havet, og forbruget af plastik er stigende. Ét land kan ikke løse problemet alene. Er affaldet først havnet i havet, kender det ikke til grænser.

26.

Opprioritering af Danmarks internationale engagement

- Danmarks deltagelse i regionale og globale fora opprioriteres med fokus på at være med der, hvor der på baggrund af danske styrkepositioner kan bidrages til løsninger.

27.

Styrket indsats i de nære havområder

- Den danske indsats i forhold til de regionale havkonventioner i Østersøen og Nord-øst Atlanten styrkes. Dette f.eks. ved at Danmark tager initiativ til eller bidrager med støtte til finansiering af initiativer i forbindelse med de regionale handlingsplaner.

Spørgsmål?